AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 23.5.2022
COM(2022) 623 final

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú de chuid na Portaingéile agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta 2022 de chuid na Portaingéile

{SWD(2022) 623 final} - {SWD(2022) 640 final}

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú de chuid na Portaingéile agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta 2022 de chuid na Portaingéile

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagail 121(2) agus 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus a gcomhordú, a neartú[1], agus go háirithe Airteagal 5(2) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú[2], agus go háirithe Airteagal 6(1) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[3] lena bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, tháinig sé i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Is rud é an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta a chuireann tacaíocht airgeadais ar fáil le haghaidh chur chun feidhme athchóirithe agus infheistíochta, arb é atá i gceist leis spreagadh airgeadais a mhaoiníonn an tAontas. Cuidíonn sé leis an téarnamh eacnamaíoch agus le cur chun feidhme athchóirithe atá inbhuanaithe agus a spreagann fás agus infheistíocht, go háirithe chun an t-aistriú digiteach agus glas a chur chun cinn, agus neartaíonn sé athléimneacht agus fás ionchasach gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sé freisin le hairgeadais phoiblí inbhuanaithe a neartú agus le borradh a chur faoi fhás agus faoi chruthú post sa mheántéarma agus san fhadtéarma. Ba é [was] uasmhéid na ranníocaíochta airgeadais in aghaidh an Bhallstáit faoin tSaoráid Téarnamh agus Athléimneachta, arna nuashonrú an [XX] Meitheamh 2022, i gcomhréir le hAirteagal 11(2) de Rialachán (AE) 2021/241.

---

1 IO L 209, 2.8.1997, lch. 1.

2 IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

3 Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

(2) An 24 Samhain 2021, ghlac an Coimisiún an Suirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe, rud a chur tús le Seimeastar Eorpach 2022 le haghaidh comhordú beartais eacnamaíoch. Thug sé aird chuí ar an ngealltanas comhpháirteach athdhearbhaithe ón gCruinniú Mullaigh Sóisialta in Porto i mí na Bealtaine 2021 chun Colún Eorpach na gCeart Sóisialta arna fhógairt ag Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún an 17 Samhain 2017 a chur chun feidhme a thuilleadh. D'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí Shuirbhé Bliantúil 2022 don Fhás Inbhuanaithe an 25 Márta 2022. An 24 Samhain 2021, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011, ghlac an Coimisiún freisin an Tuarascáil maidir leis an Sásra Foláirimh inar shainaithin sé an Phortaingéil mar cheann de na Ballstáit a mbeadh grinn-athbhreithniú[4] ag teastáil ina leith. An dáta céanna, ghlac an Coimisiún moladh le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro, moladh a ghlac an Chomhairle an 5 Aibreán 2022, chomh maith le togra le haghaidh Thuarascáil Chomhpháirteach 2022 ar Fhostaíocht ina ndearnadh anailís ar chur chun feidhme na dTreoirlínte do Bheartas Fostaíochta agus phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta, togra a ghlac an Chomhairle an 14 Márta 2022.

(3) Tá athrú suntasach tagtha ar an gcomhthéacs geopholaitiúil agus eacnamaíoch i ngeall ar ionradh na Rúise ar an Úcráin i ndiaidh na paindéime domhanda. Tá tionchar an ionraidh ar gheilleagair na mBallstát le sonrú, mar shampla, trí phraghsanna níos airde fuinnimh agus bia agus trí ionchais fáis níos laige. Is iad na teaghlaigh leochaileacha atá i mbochtaineacht fuinnimh nó atá i mbaol bochtaineachta fuinnimh is mó atá thíos leis na praghsanna fuinnimh níos airde. Ina theannta sin, tá sruth daoine isteach san Aontas nach bhfacthas a leithéid riamh agus iad ag teitheadh ón Úcráin. Sa chomhthéacs sin, an 4 Márta 2022, tionscnaíodh an Treoir um Chosaint Shealadach[5] den chéad uair, rud a thug an ceart chun fanacht go dleathach san Aontas mar aon le rochtain ar oideachas agus oiliúint, ar an margadh saothair, agus ar chúram sláinte, tithíocht agus leas sóisialta do dhaoine easáitithe ón Úcráin.

(4) Agus aird á tabhairt ar an staid eacnamaíoch agus gheopholaitiúil atá ag athrú go tapa, atosaíonn an Seimeastar Eorpach a chomhordú ginearálta maidir le beartas eacnamaíoch agus fostaíochta in 2022, agus é á fhorbairt i gcomhréir le riachtanais cur chun feidhme na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta mar a leagtar amach i Suirbhé Bliantúil 2022 don Fhás Inbhuanaithe. Tá cur chun feidhme na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta a glacadh ríthábhachtach chun na tosaíochtaí beartais faoin Seimeastar Eorpach a chur i gcrích, ós rud é go dtugtar aghaidh sna pleananna ar fad ar na moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh i dtimthriallta Sheimeastar 2019 agus 2020 nó ar fhothacar suntasach díobh. Tá moltaí tírshonracha 2019 agus 2020 chomh ábhartha céanna fós maidir le pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna nuashonrú nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241, i dteannta aon mholadh tírshonrach a eisíodh suas go dtí dáta tíolactha an phlean mhodhnaithe.

---

4 Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú, IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

5 Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2022/382 ón gComhairle an 4 Márta 2022 lena mbunaítear insreabhadh ollmhór daoine easáitithe ón Úcráin de réir bhrí Airteagal 5 de Threoir 2001/55/CE, agus a bhfuil sé d'éifeacht aige cosaint shealadach a thabhairt isteach, IO L 71, 4.3.2022, lch. 1.

(5) Tá an Clásal Éalaithe Ginearálta gníomhach ó Mhárta 2020[6]. Ina Theachtaireacht an 3 Márta 2021[7], leag an Coimisiún amach a thuairim gur cheart an cinneadh maidir le clásal ginearálta éalaithe a dhíghníomhachtú nó a chur i bhfeidhm go leanúnach a dhéanamh mar mheasúnú foriomlán ar staid an gheilleagair, agus leibhéal na gníomhaíochta eacnamaíche san Aontas nó sa limistéar euro i gcomparáid leis an leibhéal réamh-ghéarchéime (deireadh-2019) mar phríomhchritéar cainníochtúil. Mar gheall ar éiginnteacht mhéadaithe agus rioscaí láidre taobh thiar den ionchas eacnamaíoch i gcomhthéacs an chogaidh san Eoraip, is gá clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis a leathnú go gcuirfear síneadh le clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis le linn 2023.

(6) I gcomhréir leis an gcur chuige sa tuairim ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 maidir le Clár Cobhsaíochta 2021, is fearr an seasamh fioscach a thomhas mar an t-athrú ar chaiteachas príomha (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim), cé is moite de bhearta éigeandála sealadacha a bhaineann le COVID-19 ach lena n-áirítear caiteachas arna mhaoiniú le tacaíocht neamh-inaisíoctha (deontais) ón tSaoráid um Théarnamh agus Athléimneacht agus ó chistí eile de chuid an Aontais, i gcoibhneas leis an bhfás féideartha meántéarmach[8]. Agus níos faide ná an staid fhioscach fhoriomlán, d'fhonn a mheas an bhfuil an beartas fioscach náisiúnta stuama agus an bhfuil a chomhdhéanamh fabhrach do ghnóthú inbhuanaithe a bheidh comhsheasmhach leis na haistrithe glasa agus digiteacha, tabharfar aird freisin ar an éabhlóid atá tagtha ar an gcaiteachas príomha reatha atá maoinithe go náisiúnta[9] (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim agus gan bearta sealadacha éigeandála a bhaineann le COVID-19 a áireamh) agus ar an infheistíocht.

(7) An 2 Márta 2022, ghlac an Coimisiún Teachtaireacht lena gcuirtear treoir leathan ar fáil maidir le beartas fioscach in 2023, a raibh sé mar aidhm aici tacú le hullmhú Chláir na mBallstát um Chobhsaíocht agus um Chóineasú agus comhordú beartais a neartú ar an gcaoi sin[10]. Thug an Coimisiún dá aire go mbeadh sé iomchuí in 2023, bunaithe ar an ionchas maicreacnamaíoch a bhí ann i réamhaisnéis gheimhridh 2022, aistriú ó sheasamh fioscach comhiomláin tacaíochta in 2020-2022 go staid chomhiomlán fhioscach a bheadh neodrach tríd is tríd, agus go bhfuil sé réidh chun freagairt don staid eacnamaíoch atá ag teacht chun cinn. D'fhógair an Coimisiún gur cheart leanúint de dhifreáil a dhéanamh idir na moltaí fioscacha do 2023 ar fud na mBallstát agus iarmhairtí trastíortha a d'fhéadfadh a bheith ann a chur san áireamh. D'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit an treoir ina gCláir um Chobhsaíocht agus um Chóineasú a léiriú. Gheall an Coimisiún go ndéanfadh sé dlúthfhaireachán ar na forbairtí eacnamaíocha agus go n-athróidh sé a threoir beartais de réir mar is gá agus ar

---

6 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle maidir le gníomhachtú chlásal ginearálta éalaithe an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis, an Bhruiséil, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle bliain amháin ó bhris amach COVID-19: freagairt don bheartas fioscach, an Bhruiséil, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 Is meastacháin ón gCoimisiún iad na meastacháin ar an staid fhioscach agus a chomhpháirteanna sa mholadh seo bunaithe ar na toimhdí is bunús le réamhaisnéis earraigh 2022 an Choimisiúin. Sna meastacháin ón gCoimisiún ar fhás ionchasach meántéarmach, ní áirítear tionchar dearfach na n-athchóirithe atá mar chuid den Phlean don Téarnamh agus don Athléimneacht agus lena bhféadfar borradh a chur faoin bhfás féideartha.

9 Ní mhaoinítear iad le deontais ón tSaoráid um Théarnamh agus Athléimneacht ná le cistí eile de chuid an Aontais.

10 Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig an gComhairle: Treoir maidir le beartas fioscach, an Bhruiséil, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

a dhéanaí ina Sheimeastar pacáiste earraigh a bheidh ann i ndeireadh mhí na Bealtaine 2022.

(8) Maidir leis an treoir fhioscach a cuireadh ar fáil an 2 Márta 2022, cuirtear san áireamh sna moltaí fioscacha do 2023 an t-ionchas eacnamaíoch atá ag dul in olcas, an éiginnteacht mhéadaithe agus rioscaí níos ísle, agus an boilsciú níos airde i gcomparáid leis an réamhaisnéis geimhridh. I bhfianaise na mbreithnithe sin, ní mór don fhreagairt fhioscach infheistíocht phoiblí a leathnú i gcomhair an aistrithe ghlais agus dhigitigh agus na slándála fuinnimh, agus cumhacht ceannaigh na dteaghlach is leochailí a choimeád ar bun chun tionchar na dteithe praghsanna fuinnimh a mhaolú agus chun an brú boilscithe a theorannú ón dara babhta trí bhearta spriocdhírithe agus sealadacha; Ní mór don bheartas fioscach leanúint de bheith ag dul in oiriúint do na cúinsí atá ag athrú go tapa, agus ní mór idirdhealú a dhéanamh idir tíortha ag brath ar a staid fhioscach agus eacnamaíoch, lena n-áirítear maidir le neamhchosaint na ndaoine easáitithe ón Úcráin don ghéarchéim agus do rabharta daoine easáitithe ón Úcráin.

(9) An 22 Aibreán 2021, chuir an Phortaingéil a plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 13 Iúil, ghlac an Chomhairle a Cinneadh maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Portaingéile[11]. Tá scaoileadh na dtráthchodanna coinníollach ar chinneadh ón gCoimisiún a ghlactar i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh go bhfuil na clocha míle agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle comhlíonta go sásúil ag an bPortaingéil. Tuigtear gurb é atá i gceist le comhlíonadh sásúil, nach ndeachthas siar ar ghnóthú na gcloch míle agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

(10) An 29 Aibreán 2022, thíolaic an Phortaingéil a Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2022 agus a Clár Cobhsaíochta 2022, i gcomhréir leis an spriocdháta a bunaíodh in Airteagal 4 de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. Chun na naisc eatarthu a chur san áireamh, rinneadh measúnú ar an dá chlár le chéile. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é Clár Náisiúnta 2022 um Athchóiriú ar thuairisciú leathbhliantúil na Portaingéile ar an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a phlean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.

(11) D'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2022 maidir leis an bPortaingéil[12] an 23 Bealtaine 2022. Rinne sí measúnú ar an dul chun cinn atá déanta ag an bPortaingéil maidir le haghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle in 2019, 2020 agus 2021, agus bhreathnaigh sí ar chur chun feidhme an phlean téarnaimh agus athléimneachta ag an bPortaingéil, ag tógáil ar an Scórchlár don Téarnamh agus don Athléimneacht. Ar bhonn na hanailíse sin, sa tuarascáil tíre, sainaithníodh bearnaí i ndáil leis na ndúshláin sin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, mar aon le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn, lena n-áirítear na cinn is

[11] Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 13 Iúil 2021 maidir leis an measúnú ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta don Phortaingéil a fhormheas (ST 10149/21+ADD 1 REV 1).

[12] SWD(2022)623 final.

toradh ar ionradh na Rúise ar an Úcráin. Rinneadh measúnú inti freisin ar dhul chun cinn na Portaingéile ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh spriocanna ceannlíne AE maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú bochtaineachta a bhaint amach, mar aon le dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(12) Rinne an Coimisiún grinn-athbhreithniú faoi Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 le haghaidh na Portaingéile agus d'fhoilsigh sé a thorthaí an 23 Bealtaine 2022[13]. Tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha sa Phortaingéil. Go háirithe, baineann leochaileachtaí le fiachas ard seachtrach, príobháideach agus rialtais i gcomhthéacs fás íseal táirgiúlachta.

(13) An 14 Aibreán 2022, thíolaic an Phortaingéil Dréachtphlean Buiséadach nua don bhliain 2022. Tá measúnú iomlán ar an bPlean sin le tíolacadh i dtuairim ón gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 7 de Rialachán (AE) Uimh. 473/2013.

(14) An 20 Iúil 2020, mhol an Chomhairle don Phortaingéil na bearta uile is gá a dhéanamh in 2020 agus 2021, i gcomhréir leis an gclásal ginearálta éalaithe, chun aghaidh a thabhairt go héifeachtach ar an bpaindéim, chun an geilleagar a chothú agus chun tacú leis an téarnamh a thiocfaidh as sin. Mhol sí freisin go saothródh an Phortaingéil, nuair is féidir sin le dálaí eacnamaíocha, beartais fhioscacha atá dírithe ar riochtaí fioscacha meántéarmacha stuama a bhaint amach agus inbhuanaitheacht fiachais a áirithiú, agus feabhas a chur ar an infheistíocht ag an am céanna. In 2021, bunaithe ar shonraí a bhailíochtaigh Eurostat, thit easnamh ginearálta rialtais na Portaingéile ó 5.8 % de OTI in 2020 go 2.8 % in 2021. Thacaigh freagairt an bheartais fhioscaigh ón bPortaingéil leis an téarnamh eacnamaíoch in 2021, agus tháinig laghdú ar bhearta sealadacha tacaíochta éigeandála ó 2.3 % de OTI in 2020 go 2.2 % in 2021. Tá na bearta a ghlac an Phortaingéil in 2021 i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 20 Iúil 2020. Den chuid is mó, bhí na bearta buiséadacha lánroghnacha a ghlac an rialtas in 2020 agus 2021 sealadach nó comhoiriúnaithe le bearta fritháirimh. Ag an am céanna, ní raibh roinnt de na bearta lánroghnacha a ghlac an rialtas le linn na tréimhse 2020 go 2021 sealadach ná comhoiriúnaithe le bearta fritháirimh, arb é caiteachas a bhaineann leis an tsláinte a bhí i gceist den chuid is mó, lena n-áirítear an tSeirbhís Sláinte Náisiúnta a fhostú gairmithe sláinte breise d'fhonn a cumas freagartha a neartú. Bunaithe ar shonraí a bhailíochtaigh Eurostat, ba ionann fiachas ginearálta an rialtais agus 127.4 % den OTI in 2021.

(15) Tá an cás maicreacnamaíoch atá mar bhuntaca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha i gClár Cobhsaíochta 2022 faichilleach in 2022 agus réadúil ina dhiaidh sin[14]. Tá sé tuartha ag an rialtas go méadóidh fíor-OTI faoi 5.0 % in 2022 agus 3.3 % in 2023. I gcomparáid leis sin, i réamhaisnéis earraigh 2022 ón gCoimisiún, tá sé beartaithe fíorfhás OTI níos láidre de 5.8 % in 2022 agus fás iarbhír OTI 2.7 % níos

[13] SWD(2022)637 final.

[14] Bhí scoithdháta ag an gClár Cobhsaíochta 2022 a cuireadh faoi bhráid an Choimisiúin agus na Comhairle an 29 Aibreán 2022 an 25 Márta 2022, nuair a cuireadh faoi bhráid na parlaiminte náisiúnta é. An 14 Aibreán 2022, chuir an Phortaingéil Dréachtphlean Buiséadach 2022 faoi bhráid an Choimisiúin agus an Ghrúpa Euro, ina raibh cás maicreacnamaíoch a tugadh cothrom le dáta beagán don bhliain 2022, i gcomparáid leis an bplean a bhí sa Chlár. Go mion, bhí i nDréachtphlean Buiséadach 2022 athbhreithniú beagán síos ar fhíorfhás an OTI go 4.9 % in 2022 (ó 5.0 % sa Chlár), agus rinneadh athbhreithniú aníos ar bhoilsciú praghsanna do thomhaltóirí (ICPT) go 4.0 % sa bhliain chéanna (ó 3.3 % sa Chlár). D'ainneoin comhdhéanamh beagán difriúil ar airgeadas poiblí, choimeád Dréachtphlean Buiséadach 2022 an sprioc maidir le heasnamh ginearálta an rialtais de 1.9 % de OTI do 2022.

ísle in 2023. Is é is cúis leis an difríocht ná fás níos láidre ar thomhaltas príobháideach agus glanonnmhairí sa réamhaisnéis ón gCoimisiún do 2022, agus fás níos ísle ar infheistíocht agus ar ghlanonnmhairí don bhliain 2023. Ina Chlár Cobhsaíochta 2022, tá an rialtas ag súil go dtiocfaidh laghdú ar an easnamh ceannlíne go 1.9 % de OTI in 2022 agus go 0.7 % in 2023. Léiríonn an laghdú in 2022 go príomha fás láidir na gníomhaíochta eacnamaíche agus leachtú na mbeart éigeandála is mó a bhaineann le paindéim. De réir an Chláir, meastar go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI go dtí 120.8 % in 2022, agus go laghdóidh sé go 115.4 % in 2023. Bunaithe ar bhearta beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2022 ón gCoimisiún easnamh rialtais do 2022 agus 2023 de 1.9 % den OTI agus 1.0 %, faoi seach. Tá sé sin i gcomhréir leis an easnamh atá tuartha i gClár Cobhsaíochta 2022 don bhliain 2022 agus beagán níos airde don bhliain 2023 mar gheall ar chaiteachas reatha níos airde sa Choimisiún don bhliain dheireanach den chuid is mó. I réamhaisnéis an earraigh 2022 de chuid an Choimisiúin, tuartar go mbeidh cóimheas 119.9 % níos ísle ag an rialtas ginearálta leis an olltáirgeacht intíre (OTI) in 2022, agus go mbeadh cóimheas fiachais ghinearálta idir an rialtas ginearálta agus OTI 115.3 % in 2023. Is é is cúis leis an difríocht in 2022 ná an réamhaisnéis a rinne an Coimisiún go mbeidh fás níos láidre ar OTI ainmniúil sa bhliain sin.

Bunaithe ar réamhaisnéis earrach 2022 ón gCoimisiún, meastar go mbeidh fás aschuir ionchasach meántéarmach (meán 10 bliana) ag 1.5 %. Mar sin féin, ní áirítear leis an meastachán sin tionchar na n-athchóirithe atá mar chuid den Phlean don Téarnamh agus don Athléimneacht agus lena bhféadfar borradh a chur faoi fhás na Portaingéile.

(16) In 2022, chuir an rialtas deireadh le formhór na mbeart a glacadh mar fhreagairt ar an ngéarchéim COVID-19, sa chaoi is go meastar go dtiocfaidh laghdú ar na bearta sealadacha tacaíochta éigeandála ó 2.2 % d'OTI in 2021 go 0.7 % in 2022. Tá an t-easnamh rialtais in 2022 faoi thionchar na mbeart a glacadh chun dul i ngleic le tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh, rud a mheastar sa réamhaisnéis earraigh ón gCoimisiún do 2022 ag 0.6 % de OTI in 2022 agus atá le haisiompú ina iomláine faoi 2023[15]. Is éard atá sna bearta sin den chuid is mó aistrithe sóisialta chuig teaghlaigh níos boichte, ciorruithe ar chánacha indíreacha ar thomhaltas fuinnimh, agus fóirdheontais go dtí tomhaltas fuinnimh. Fógraíodh na bearta sin mar bhearta sealadacha. Mar sin féin, i gcás ina bhfuil praghsanna fuinnimh fós ardaithe in 2023, d'fhéadfaí leanúint le cuid de na bearta sin. Níl roinnt de na bearta sin spriocdhírithe, go háirithe an laghdú ginearálta ar cháin bhreosla. Tá tionchar freisin ag na costais a bhaineann le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin ar an easnamh rialtais, rud atá tuartha sa réamhaisnéis earraigh 2022 ón gCoimisiún ag 0.1 % de OTI in 2022[16].

---

15 Is ionann na figiúirí agus leibhéal chostais bhuiséadacha bhliantúla na mbeart sin a rinneadh ó fhómhar 2021, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas reatha chomh maith le – i gcás inarb ábhartha – bearta caiteachais chaipitil.

16 Glactar leis go sroichfidh líon iomlán na ndaoine easáitithe ón Úcráin go dtí an tAontas Eorpach 6 mhilliún de réir a chéile faoi dheireadh 2022, agus meastar a ndáileadh geografach bunaithe ar mhéid an diaspóra atá ann cheana, ar dhaonra coibhneasta an Bhallstáit ghlactha, agus ar dháileadh iarbhír na ndaoine easáitithe ón Úcráin ar fud an Aontais ó mhí an Mhárta 2022. I gcás costais bhuiséadacha in aghaidh an duine, tá meastacháin bunaithe ar shamhail mhicreashamhlú Euromod Airmheán Comhpháirteach Taighde an Choimisiúin, agus an dá aistriú airgid á gcur san áireamh d'fhéadfadh daoine a bheith incháilithe do shochair chomhchineáil, amhail oideachas agus cúram sláinte.

(17) An 18 Meitheamh 2021, mhol an Chomhairle gur cheart don Phortaingéil[17] an tSaoráid um Théarnamh agus Athléimneacht a úsáid in 2022 chun infheistíocht bhreise a mhaoiniú chun tacú leis an téarnamh agus beartas fioscach stuama á shaothrú aici ag an am céanna. Thairis sin, ba cheart go gcaomhnódh sé infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta. Mhol an Chomhairle don Phortaingéil freisin teorainn a chur le fás an chaiteachais reatha a mhaoinítear go náisiúnta. Mhol sí freisin go saothródh an Phortaingéil, nuair is féidir sin le dálaí eacnamaíocha, beartas fioscach atá dírithe ar riochtaí fioscacha meántéarmacha stuama a bhaint amach agus inbhuanaitheacht fioscach a áirithiú sa mheánthéarma, agus ag an am céanna, feabhas a chur ar an infheistíocht.

(18) In 2022, bunaithe ar réamhaisnéis earraigh 2022 ón gCoimisiún agus lena n-áirítear an fhaisnéis a ionchorpraítear i gClár Cobhsaíochta 2022 na Portaingéile, réamh-mheastar go mbeidh an seasamh fioscach i réamhaisnéis earraigh 2022 an Choimisiúin ag tacú ag -2.0 % den OTI[18]. Tá sé beartaithe ag an bPortaingéil tacaíocht leanúnach a thabhairt don téarnamh trí leas a bhaint as an tSaoráid um Théarnamh agus Athléimneacht chun infheistíocht bhreise a mhaoiniú mar a mhol an Chomhairle. Meastar go dtiocfaidh méadú 0.5 pointe céatadáin OTI ar an ranníocaíocht dhearfach le gníomhaíocht eacnamaíoch de chaiteachas arna mhaoiniú ag deontais ón tSaoráid um Théarnamh agus um Athléimneacht agus ag cistí eile de chuid an Aontais i gcomparáid le 2021. Réamh-mheastar go soláthróidh infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta ranníocaíocht mhéadaitheach don staid fhioscach de 0.2 pointe céatadáin in 2022[19]. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe ag an bPortaingéil infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta a chaomhnú, mar a mhol an Chomhairle. Ag an am céanna, meastar go soláthróidh an fás ar chaiteachas príomha reatha arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta nua ioncaim) in 2022 ranníocaíocht fhorleathnaithe de 1.1 pointe céatadáin don seasamh fioscach foriomlán. Áirítear ar an rannchuidiú suntasach leathnaithe sin tionchar breise na mbeart chun aghaidh a thabhairt ar thionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh (0.6 % den OTI), chomh maith leis na costais a bhaineann le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin (0.1 % den OTI), agus meastar go leanfaidh bille pá na hearnála poiblí, caiteachas a bhaineann le haosú agus tomhaltas idirmheánach de bhrú suas a chur ar an gcaiteachas reatha. Go háirithe, meastar go ndéanfaidh an méadú níos airde ar phraghsanna do thomhaltóirí i gcomparáid leis an díbhoilsceoir OTI difear do ranníocaíocht mhéadaitheach an chaiteachais phríomha reatha arna maoiniú go náisiúnta don seasamh fioscach foriomlán in 2022, trí chaiteachas ar thomhaltas earraí agus seirbhísí rialtais a mhéadú. Táthar ag súil go gcuirfidh an Phortaingéil teorainn leathan le fás an chaiteachais reatha arna mhaoiniú go náisiúnta in 2022, toisc gurb é is cúis go príomha le ranníocaíocht mhéadaitheach an chaiteachais reatha arna mhaoiniú go náisiúnta in 2022 ná na bearta chun aghaidh a thabhairt ar thionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh, chomh maith leis na costais a bhaineann le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe as an Úcráin.

---

17 Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 inar tugadh tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta 2021 na Portaingéile, IO C 304, 29.7.2021, lch. 102.

18 Freagraíonn comhartha diúltach (dearfach) den táscaire do bharrachas (easnamh) fáis ar chaiteachas príomhúil i gcomparáid le fás eacnamaíoch meántéarmach, lena léirítear beartas fioscach fairsing (contrúil).

19 Réamh-mheastar go soláthróidh caiteachas caipitil eile atá maoinithe go náisiúnta ranníocaíocht leathnaithe de 0.2 pointe céatadáin de OTI.

(19) In 2023, tuartar go mbeidh an seasamh fioscach i réamhaisnéis earraigh 2022 ón gCoimisiún ag 0.0 % de OTI bunaithe ar thoimhde gan aon bheartas a athrú[20]. Meastar go leanfaidh an Phortaingéil d'úsáid a bhaint as na deontais ón tSaoráid um Théarnamh agus Athléimneacht in 2023 chun infheistíocht bhreise a mhaoiniú chun tacú leis an téarnamh. Meastar go dtiocfaidh méadú 0.2 pointe céatadáin OTI ar an ranníocaíocht dhearfach le gníomhaíocht eacnamaíoch de chaiteachas arna mhaoiniú ag deontais ón tSaoráid um Théarnamh agus um Athléimneacht agus ag cistí eile de chuid an Aontais i gcomparáid le 2022. Réamh-mheastar go soláthróidh infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta ranníocaíocht mhéadaitheach don staid fhioscach de 0.3 pointe céatadáin in 2023[21]. Ag an am céanna, meastar go soláthróidh an fás ar chaiteachas príomha reatha arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta nua ioncaim) in 2023 ranníocaíocht chontrúil de 0.7 pointe céatadáin don seasamh fioscach foriomlán. Áirítear leis sin an tionchar ó dheireadh a chur de réir a chéile leis na bearta lena dtugtar aghaidh ar phraghsanna méadaithe fuinnimh (0.6 % de OTI). Ag an am céanna, meastar go ndéanfaidh an méadú níos airde ar phraghsanna do thomhaltóirí i gcomparáid leis an díbhoilsceoir OTI in 2022 difear do ranníocaíocht mhéadaitheach an chaiteachais phríomha reatha arna maoiniú go náisiúnta don seasamh fioscach foriomlán in 2023, trí chaiteachas ar phinsin agus shochair shóisialta mar thoradh ar innéacsú a mhéadú.

(20) I gClár Cobhsaíochta 2022, meastar go laghdóidh easnamh ginearálta an rialtais de réir a chéile go 0.3 % den OTI in 2024 agus go sroichfidh sé staid chothrom in 2025. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go bhfanfaidh an t-easnamh ginearálta rialtais faoi bhun 3 % den OTI thar thréimhse an Chláir. De réir an Chláir, meastar go dtiocfaidh laghdú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI faoi 2025, go háirithe laghdú go dtí 109.8 % in 2024, agus go laghdóidh sé tuilleadh go 105.9 % in 2025. Bunaithe ar anailís an Choimisiúin, is cosúil go bhfuil rioscaí maidir le hinbhuanaitheacht fiachais ard sa mheántéarma.

(21) Thacódh comhdhéanamh airgeadais phoiblí a chothódh fás, ar thaobh ioncaim agus caiteachais araon an bhuiséid phoiblí, le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach fhioscach na Portaingéile, chuirfí feabhas ar an timpeallacht ghnó agus chuideofaí le téarnamh cuimsitheach. Maidir le córas cánach na Portaingéile, tá fianaise[22] ann a léiríonn go bhfuil córas sochar cánach na tíre sách liopasta agus nach bhfuil sé trédhearcach go leor (sainaithníodh breis agus 500 sochar cánach, tá breis agus 60 téacs dlí ann), agus go dtairbheodh éifeachtúlacht eacnamaíoch an chaiteachais chánach as faireachán agus measúnú a dhéanamh ar éifeachtúlacht eacnamaíoch an chaiteachais chánach. Ina theannta sin, déanann formhuirir Stáit agus bhardasacha struchtúr rátaí na cánach ioncaim chorparáidigh a mhéadú, rud a chruthaíonn castacht do cháiníocóirí agus ualach breise ar riarachán na cánach. Is minic go mbíonn iarchoimeád cánach dírí ró-ard, agus mar thoradh air sin bíonn éilimh mhéidiúla ar aisíocaíocht sa bhliain ina dhiaidh sin. Tá an costas athfhillteach a bhaineann le bailiú cánach sách ard (in 2019, bhí sé thart ar 20 % níos airde ná meán AE-27) agus tá an infheistíocht a dhéanann an riarachán cánach i dteicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide íseal i gcomparáid le

20 Freagraíonn comhartha diúltach (dearfach) den táscaire do bharrachas (easnamh) fáis ar chaiteachas príomhúil i gcomparáid le fás eacnamaíoch meántéarmach, lena léirítear beartas fioscach fairsing (contrúil).

21 Réamh-mheastar go soláthróidh caiteachas caipitil eile atá maoinithe go náisiúnta ranníocaíocht leathnaithe de 0.2 pointe céatadáin de OTI.

22 'Sochair chánach sa Phortaingéil – coincheap, modheolaíocht agus cleachtas', an Mheitheal um Shochair Chánach, Bealtaine 2019.

meán AE (ag 5.7 % de chaiteachas oibriúcháin an riaracháin cánach in 2019, bhí sé gar do leath de mheán AE-27). Sa chomhthéacs sin, dá ndéanfaí na riaracháin ioncaim níos éifeachtúla, chuideofaí le laghdú a dhéanamh ar an am chun cánacha a íoc sa Phortaingéil agus ar mhéid ardaithe na riaráistí cánach gan íoc (37.1 % den ghlanioncam iomlán ag deireadh 2019, bhí siad ar na cinn is airde san Aontas). Maidir le córas cosanta sóisialta na Portaingéile, tá éifeachtacht na n-aistrithe sóisialta chun an bhochtaineacht agus an neamhionannas a laghdú faoi bhun mheán an Aontais. Go háirithe, tá leordhóthanacht an ioncaim íosta íseal ag 37.5 % de thairseach na bochtaineachta (AE: 58.9 %). Ag an am céanna, dealraíonn sé go bhfreastalaíonn an iliomad sochar sóisialta ar chuspóirí comhchosúla, rud a chruthaíonn castacht freisin. Is é an toradh a bhíonn ar ilroinnt an chórais cosanta sóisialta dá bharr rátaí ísle glactha agus easpa fócais éifeachtaigh orthu siúd is mó atá i ngátar, rud a chuireann bac ar an gcumhdach agus, ar deireadh, ar leordhóthanacht na sochar sóisialta. Sa chomhthéacs sin, tá tábhacht ar leith ag baint le cur chun feidhme na Straitéise Náisiúnta chun an Bhochtaineacht a Chomhrac.

(22) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b) de Rialachán (AE) 2021/241 agus le hIarscríbhinn V, critéar 2.2 a ghabhann leis, cuimsíonn an plean téarnaimh agus athléimneachta tacar suntasach athchóirithe agus infheistíochtaí a threisíonn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Cuidíonn siad sin chun dul i ngleic leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta ar fad nó le fothacar suntasach díobh a leagtar amach sa mholtaí tírshonracha atá dírithe ar an bPortaingéil ag an gComhairle sa Seimeastar Eorpach in 2019 agus 2020, mar aon le haon mholadh tírshonrach a eisíodh suas le dáta glactha an phlean. Go háirithe, cuirtear chun cinn leis an bplean infheistíocht don aistriú glas agus digiteach. Cuid lárnach den phlean is ea cáilíocht an airgeadais phoiblí agus inbhuanaitheacht airgeadais na bhfiontar atá faoi úinéireacht an stáit a fheabhsú. Tá an plean uaillmhianach ó thaobh athléimneacht an chórais sláinte a neartú agus feabhas a chur ar an rochtain ar chúram sláinte agus ar chúram fadtéarmach ar ardchaighdeán. Tá sé d’aidhm ag an bplean feabhas a chur ar leibhéal foriomlán scileanna an phobail, lena n-áirítear scileanna digiteacha do ghrúpaí éagsúla den daonra, agus neartaítear an gairmoideachas agus an tairiscint oiliúna. Áirítear sa phlean infheistíochtaí suntasacha chun seirbhísí sóisialta a fheabhsú, lena n-áirítear trí sholáthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne a mhéadú. Tugtar isteach leis an bplean bearta ábhartha chun deighilt i margadh an tsaothair a laghdú, agus chun tacú le fostaíocht ardcháilíochta agus le poist a chaomhnú. Tá sé mar aidhm shuntasach ag an bplean tacú le saoránaigh agus gnólachtaí teicneolaíochtaí digiteacha a úsáid. Go suntasach, tugtar isteach leis an bplean bearta chun rochtain ar mhaoiniú a chur chun cinn, go háirithe d’fhiontair bheaga agus mheánmhéide, agus chun infheistíocht phríobháideach agus phoiblí a chur chun cinn do théarnamh eacnamaíoch na tíre. Leagtar amach sa phlean athchóirithe agus infheistíochtaí suntasacha chun infheistíocht sa taighde agus sa nuálaíocht a chur chun cinn agus chun na hathchóirithe sin a dhéanamh níos éifeachtúla agus níos éifeachtaí. Tá an plean uaillmhianach chun dul i ngleic leis na dúshláin a bhaineann leis an timpeallacht ghnó agus chun feabhas a chur ar éifeachtúlacht an chórais cheartais.

(23) Meastar go gcuideoidh cur chun feidhme plean téarnaimh agus athléimneachta na Portaingéile le breis dul chun cinn a dhéanamh ar an aistriú glas agus digiteach. Baineann 37.9 % de leithdháileadh iomlán an phlean le bearta a thacaíonn leis na cuspóirí aeráide sa Phortaingéil, agus baineann 22.1 % de leithdháileadh iomlán an phlean le bearta a thacaíonn le cuspóirí digiteacha. Cur chun feidhme iomlán an phlean téarnaimh agus athléimneachta i gcomhréir leis na clocha míle agus na spriocanna ábhartha, sin rud a chuideoidh leis an bPortaingéil téarnamh go tapa ó iarmhairtí

ghéarchéim COVID-19 agus a hathléimneacht á neartú san am céanna. Tá sé tábhachtach i gcónaí comhpháirtithe sóisialta agus páirtithe leasmhara ábhartha eile a rannpháirtiú ar bhonn córasach ar mhaithe le cur chun feidhme rathúil an phlean téarnaimh agus athléimneachta mar aon le bearta eacnamaíocha agus fostaíochta a théann níos faide ná an plean, chun úinéireacht leathan ar an gclár oibre beartais foriomlán a áirithiú.

(24) Thíolaic an Phortaingéil an Comhaontú Comhpháirtíochta[23] an 4 Márta 2022 agus níor cuireadh isteach doiciméid chlársceidealaithe eile an bheartais chomhtháthaithe go fóill. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021, cuirfidh an Phortaingéil san áireamh na moltaí tírshonracha i gclársceidealú chistí an bheartais comhtháthaithe le haghaidh 2021-2027. Is réamhriachtanas é sin chun éifeachtacht na tacaíochta airgeadais atá le fáil ó chistí an bheartais chomhtháthaithe a fheabhsú agus chun an leas is mó is féidir a bhaint as breisluach na tacaíochta sin, agus comhordú, comhlántacht agus comhleanúnachas idir na cistí sin agus ionstraimí agus cistí eile de chuid an Aontais á gcur chun cinn san am céanna. Braitheann cur chun feidhme rathúil na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta mar aon le cláir an bheartais chomhtháthaithe ar dheireadh a chur le bacainní ar infheistíocht chun tacú leis an aistriú glas agus digiteach agus ar fhorbairt chríochach chothrom.

(25) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, tá roinnt dúshlán breise os comhair na Portaingéile maidir leis an ngeilleagar ciorclach. Tá an Phortaingéil i bhfad faoi bhun mheán an Aontais maidir leis an ngeilleagar ciorclach agus táscairí bainistithe dramhaíola. Tá an meánráta athchúrsála bardasach íseal agus ag laghdú, le difríochtaí réigiúnacha. Chaill an Phortaingéil sprioc an Aontais maidir le hathchúrsáil 50 % de dhramhaíl chathrach faoi 2020. B'ionann an ráta foriomlán athchúrsála agus 29 % in 2019 agus 26.5 % in 2020 (sonraí sealadacha), i gcomparáid le meán an Aontais de 48 %. Beidh iarrachtaí suntasacha ag teastáil chun spriocanna an Aontais a bhaint amach do na deich mbliana atá romhainn, lena n-áirítear 55 % den dramhaíl chathrach a athchúrsáil faoi 2025. Tá gá le feabhsuithe chun dramhaíl a chosc, a íoslaghdú, a shórtáil, a athúsáid agus a athchúrsáil, agus ar an gcaoi sin dramhaíl a atreorú ó láithreáin líonta talún nó loisceoirí, agus chun áiseanna athchúrsála agus cóireála dramhaíola a nuachóiriú. Is samplaí maithe iad na muirir ar líonadh talún agus ar loscadh a mhéadú, cáin ar dhramhaíl iarmharach a thabhairt isteach agus muirir ar bhardais nach bhfuil ag teip ar spriocanna athchúrsála a ardú maidir leis an gcaoi ar féidir na cuspóirí sin a bhaint amach ar bhealach níos fearr. Ina theannta sin, d'fhéadfaí dlús a chur leis an bpróiseas trí bhailiú ar leithligh na dramhaíola a leathnú agus trí chórais 'íoc mar a chaitear' a fhorbairt tuilleadh.

(26) Mar fhreagairt ar an sainordú ó Cheannairí Stáit nó Rialtais a leagtar amach i nDearbhú Versailles, is é is aidhm don phlean REPowerEU deireadh a chur de réir a chéile le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis a luaithe is féidir. Chuige sin, tá na tionscadail, na hinfheistíochtaí agus na hathchóirithe is oiriúnaí ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus ar leibhéal an Aontais á sainaithint i gcomhphlé leis

[23] Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 lena leagtar síos forálacha coiteanna maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an Ciste Comhtháthaithe, an Ciste um Aistriú Cóir agus an Ciste Eorpach Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe agus rialacha airgeadais maidir leis na cistí sin agus maidir leis an gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht, an Ciste Slándála Inmheánaí agus an Ionstraim le haghaidh Tacaíocht Airgeadais don Bhainistiú Teorainneacha agus don Bheartas Víosaí. IO L 231, 30.6.2021, lch. 159.

na Ballstáit. Tá sé aidhm ag na bearta sin, spleáchas foriomlán ar bhreoslaí iontaise a laghdú agus imeacht ó bhreoslaí iontaise a allmhairiú ón Rúis.

(27) Tá sciar ard foinsí in-athnuaite ag an bPortaingéil (aon trian dá meascán fuinnimh) agus níl sí ag brath go mór ar bhreoslaí iontaise na Rúise. Mar sin féin, is ionann ola agus gás (gás nádúrtha leachtaithe den chuid is mó) agus dhá thrian den soláthar fuinnimh phríomhúil atá aige fós ag 42 % agus ag 24 % faoi seach, de réir sonraí 2020. Cuireadh deireadh de réir a chéile le gual do tháirgeadh leictreachais in 2021, ach tá méadú tapa tagtha ar thomhaltas gáis le blianta beaga anuas, i bpáirt mar gheall ar infhaighteacht hidreachumhachta níos ísle de dheasca triomaigh. Ós rud é gur ón Rúis a thagann 10 % d'allmhairí gáis, tá cóimheas spleáchais na Portaingéile go mór faoi bhun mheán an Aontais de 44 %, mar gheall ar a spleáchas mór ar GNL, agus ní iompórtálann sí aon ola agus aon ghual ón Rúis[24]. Mar sin féin, allmhairíonn an Phortaingéil 100 % dá breoslaí iontaise. Chun an spleáchas foriomlán sin ar allmhairí a laghdú, trí uaillmhian aeráide mhéadaithe an Aontais lena ndírítear ar fhuinneamh níos inacmhainne, níos sláine agus níos inbhuanaithe, beidh gá le leas breise a bhaint as acmhainneacht gréine agus gaoithe na Portaingéile, lena n-áirítear fuinneamh amach ón gcósta, go háirithe trí na nósanna imeachta ceadaithe a chuíchóiriú agus tríd an acmhainn riaracháin a neartú. Dá ndéanfaí uasghrádú ar na heangacha tarchurtha agus dáileacháin leictreachais, lena n-áirítear le teicneolaíochtaí atá ann faoi láthair go díreach, chomh maith le hinfheistíochtaí i stóráil leictreachais a chumasú, d'fhéadfaí fuinneamh solúbtha mearfhreagartha a sholáthar, rud atá ríthábhachtach chun córas a bhainistiú a mbeadh sciar ard fuinnimh in-athnuaite ann. An leibhéal íseal idirnaisc leictreachais leis an Spáinn (agus ar deireadh leis an bhFrainc) is dúshlán é freisin d'athléimneacht chóras leictreachais na Portaingéile agus an Aontais Eorpaigh. D'fhéadfadh idirnaisc bhreise trasteorann tacú le comhtháthú níos fearr ar acmhainneacht in-athnuaite Leithinis na hIbéire sa mhargadh aonair fuinnimh. Chun éifeachtúlacht fuinnimh foirgneamh a fheabhsú, mhéadódh scéimeanna maoinithe iomchuí, feachtais ardaithe feasachta agus forbairt scileanna glasa go mór éifeachtúlacht na n-iarrachtaí infheistíochta. Ina theannta sin, is gá an earnáil iompair a dhícharbónú tuilleadh, lena n-áirítear trí dhlús a chur le húsáid an bhonneagair ríomhluchtaithe agus trí phríomhthionscadail iompair iarnróid, rothaíochta agus iompair phoiblí a chur chun cinn. Beidh gá le méadú breise ar an uaillmhian chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus chun foinsí in-athnuaite agus spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a mhéadú chun go mbeidh an Phortaingéil i gcomhréir le cuspóirí 'Oiriúnach do 55'.

(28) Cé go mbeidh costais shuntasacha athstruchtúrúcháin i roinnt earnálacha mar thoradh ar an dlús atá curtha leis an aistriú i dtreo neodracht aeráide agus ar shiúl ó bhreoslaí iontaise, féadfaidh an Phortaingéil leas a bhaint as an Sásra Cóir don Aistriú i gcomhthéacs an bheartais chomhtháthaithe chun tionchar socheacnamaíoch an aistrithe a mhaolú sna réigiúin is mó atá buailte. Ina theannta sin, is féidir leis an bPortaingéil leas a bhaint as Ciste Sóisialta na hEorpa Plus chun deiseanna fostaíochta a fheabhsú agus comhtháthú sóisialta a neartú.

[24] Eurostat (2020), sciar allmhairí na Rúise os cionn allmhairí iomlána gáis nádúrtha, amhola agus guail chrua. Do mheán AE27, tá iomlán na n-allmhairí bunaithe ar allmhairí lasmuigh de AE27. I gcás na Portaingéile, áirítear trádáil laistigh den Aontas ar iomlán na n-allmhairí. Ní fholaíonn amhola táirgí ola scagtha.

(29) I bhfianaise mheasúnú an Choimisiúin, rinne an Chomhairle scrúdú ar Chlár Cobhsaíochta 2022 agus léirítear a tuairim[25] i moladh (1) thíos.

(30) I bhfianaise na n-idirnasc dlúithe idir geilleagair Bhallstáit an limistéir euro agus a rannchuidithe choitinn le feidhmiú an Aontais Eacnamaíoch agus Airgeadais, mhol an Chomhairle go ngníomhódh Ballstáit an limistéir euro, lena n-áirítear trína bplean téarnaimh agus athléimneachta, chun an moladh maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro a chur chun feidhme. I gcás na Portaingéile, léirítear é sin go háirithe i moltaí (1) agus (2) thíos.

(31) I bhfianaise ghrinn-athbhreithniú an Choimisiúin agus an mheasúnaithe sin, rinne an Comhairle scrúdú ar Chlár 2022 um Athchóiriú Náisiúnta agus ar Chlár Cobhsaíochta 2022. Léirítear a moltaí faoi Airteagal 6 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 i moltaí (1), (2) agus (4) thíos. Cuidíonn moltaí (1) agus (2) freisin le cur chun feidhme an Mholta maidir leis an limistéar euro, go háirithe an chéad agus an ceathrú moladh maidir leis an limistéar euro. Cuidíonn beartais fhioscacha dá dtagraítear i moladh (1) *inter alia* chun aghaidh a thabhairt ar mhíchothromaíochtaí atá nasctha le fiachas ard rialtais i gcomhthéacs fás íseal táirgiúlachta. Cuidíonn beartais dá dtagraítear i moladh (2) *inter alia* fiachas rialtais, príobháideach agus seachtrach a laghdú, ós rud é go dtacófar leis an bhfás le cur chun feidhme iomlán an phlean téarnaimh agus athléimneachta agus go neartófar athléimneacht an gheilleagair ag an am céanna. Cuidíonn beartais dá dtagraítear i moladh (4) *inter alia* le haghaidh a thabhairt ar laigí a bhaineann le fiachas seachtrach ard san fhadtéarma.

AG MOLADH LEIS SEO go nglacfadh an Phortaingéil gníomhaíocht in 2022 agus 2023 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. In 2023, beartas fioscach stuama a áirithiú, go háirithe trí theorainn a chur leis an bhfás ar chaiteachas reatha arna mhaoiniú go náisiúnta faoi bhun fhás an aschuir a d'fhéadfadh a bheith ann sa mheántéarma, agus tacaíocht shealadach spriocdhírithe á cur san áireamh do theaghlaigh agus do ghnólachtaí is leochailí ó thaobh praghsanna fuinnimh de agus do dhaoine atá ag teitheadh ón Úcráin. Réidh chun an caiteachas reatha a chur in oiriúint don staid atá ag teacht chun cinn. Infheistíocht phoiblí a leathnú le haghaidh an aistrithe ghlais agus dhigitigh agus le haghaidh na slándála fuinnimh, lena n-áirítear trí leas a bhaint as RRF, as RePowerEU agus as cistí eile de chuid an Aontais. Don tréimhse tar éis 2023, saothrófar beartas fioscach atá dírithe ar riochtaí fioscacha meántéarmacha stuama a bhaint amach agus laghdú inchreidte, céimnitheach a áirithiú ar fhiachas agus ar inbhuanaitheacht fhioscach sa mheántéarma trí chomhdhlúthú, trí infheistíocht agus trí athchóirithe de réir a chéile. Éifeachtacht na gcóras cánach agus cosanta sóisialta a fheabhsú, go háirithe tríd an dá chreat a shimpliú, trí éifeachtúlacht a gcuid riarachán faoi seach a neartú, agus tríd an ualach riaracháin a bhaineann leis sin a laghdú.

2. Dul ar aghaidh le cur chun feidhme a plean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na clocha míle agus na spriocanna a chuimsítear i gCinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 13 Iúil 2021. Doiciméid chlársceidealaithe an bheartais chomhtháthaithe le haghaidh 2021-2027 a thíolacadh d'fhonn an chaibidlíocht leis an gCoimisiún ina leith a chur i gcrích, agus tús a chur lena gcur chun feidhme ina dhiaidh sin.

[25] Faoi Airteagal 5(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle.

3. Feabhas a chur ar na dálaí chun aistriú i dtreo geilleagar ciorclach, go háirithe trí chosc dramhaíola, athchúrsáil agus athúsáid a mhéadú chun dramhaíl a atreorú ó láithreáin líonta talún agus ó loisceoirí

4. Spleáchas foriomlán ar bhreoslaí iontaise a laghdú, lena n-áirítear in earnáil an iompair. Dlús a chur le húsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh trí eangacha tarchurtha agus dáileacháin leictreachais a uasghrádú, infheistíochtaí i stóráil leictreachais a chumasú agus nósanna imeachta ceadaithe a chuíchóiriú chun go bhféadfar forbairt bhreise a dhéanamh ar an ngaoth, go háirithe ar an gcósta, agus ar tháirgeadh leictreachais ghréine. An creat dreasachtaí d'infheistíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh i bhfoirgnimh a neartú. Idirnaisc leictreachais a mhéadú.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán